

РІК LI Ч. 139 НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 20-го липня 1944. No. 189 NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, July 20, 1944. VOL. LI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ АМЕРИКИ Теа. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Теа. У. П. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0887 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

РАСОВЕ ПИТАННЯ ПЕРЕД ДЕМОКРАТИЧНОЮ КОНВЕНЦІЄЮ

ШКАГО. — Заки в середу 19-го липня розпочалася конвенція Демократичної Партії в год. 11.30 рано, зарисувалися між делегатами гострі напрямки в справі расового питання, яке делегати хочуть наладити в платформі партії. Делегати з південних стейтів противляться пропозиції делегатів-північів та делегатів-прихильників Конгресу Промислових Організацій (СІО), котрі домагаються ясної заяви у платформі до нігерського питання. Спочатку були вигляди на якийсь компроміс між обома напрямками, але після заяви президента СІО Філіпа Морія спір загострився. Морі підтримав домагання північів, щоб законом запевнити їм справжню рівність з білими в південних стейтах. Таке домагання переперли північів вже на републиканській конвенції, а тепер хочуть ще перемогти на демократичній конвенції.

Питання вибору кандидата на віцепрезидента дальнє загострене настільки, що виявляється щораз більше число кандидатів, але ніхто з них не має виглядів на зосередження більшого числа голосів понад силу досереднього віцепрезидента Генрі Волеса. Його прихильники вєвняють, що на загальне число 1,170 конвенційних голосів, Волес має певних 325 голосів.

АМЕРИКА ТИМЧАСОВИМ ОСІДКОМ СВІТОВОГО ФОНДУ.

БРЕТОН ВУДЗ (Нью Гемшир). — Бритійська делегация на міжнародну Монетарно-Фінансову конференцію занехала боротьбу за приміщення осідку світового фонду в Лондоні, де до війни був світовий центр для фінансових справ. Наділі місяця осідку не назначено з огляду на воєнне положення. Бритійська делегация звертала увагу, щоб не назначувати місяць осідку тепер, бо це могло б мати вплив на вибір осідку майбутньої Мирової Ліги, що її мають покликати до життя великі потуги. Після капітуляції британійської делегации прийнято внесок американської делегации, щоб міжнародний фонд і майбутній міжнародний банк примістити тимчасове в цьому краю, який дає найбільшу квоту до втримання цих установ. У практиці це вишло на осідок у Злучених Державах.

ГОЛ ДІСТАВ МЕДАЛЮ ВІД ВЕТЕРАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол дістав Громадянську Медалю від Організації Ветеранів Чужинних Воєн у призначенні за свою визначну працю на становищі секретаря стейту і на інших постах. Приймаючи медалю з рук команданта Ветеранів Чужинних Воєн Карла Шеннігера, секретар Гол заявив, що він високо цинить це призначення від бувших воєнків за свободу краю. „Американський нарід не славословить війни“ — сказав Гол. „Ми не вважаємо її за життєву konieczність, однак, коли загрожена наша свобода, ми будемо боротися всіми нашими силами за її втримання.“

МЕЖАЛІАНТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ГУМУ.

ВАШИНГТОН. — Злучені Держави візьмуть участь у конференції в справі гуми разом з Англією й Голандією наступного місяця в Лондоні. Їде про розподіл природної і синтетичної гуми після війни між поодинокі держави. Переговори будуть поки що мати характер розслідний, а опісля прийде до розмов з іншими урядами.

НАЗНАЧУТЬ ЦІНУ НА НАРУ ДО ОґРІВАННЯ.

НЬО ЙОРК. — Бюро Адміністрації Цін видало остерогу до власників офісових будинків, щоб вони не підвищували ціни за обслуґи своїм локаторам, інакше буде наложена найвища ціна за такі обслуґи, подібно як уже є наложена ціна на комірне в мешкальних домах. Остерогу видало бюро тому, що наслідки зажалення від комірників, переважно від виробників убрання, що власники підносять ціну за парове отоїлювання, хоч не підносять самого комірнього.

100,000 НОВИХ ПРОЄКТІВ РОБІТНИЧИХ ДОМІВ.

ВАШИНГТОН. — Краєва Адміністрація Домів і Рада Воєнної Продукції виявили, що ще в 1944. р. через 1945. рік буде розбудованих понад 100,000 проєктів робітничих домів, щоб зарадити недостатці мешкань для робітників. Це не будуть великі домн, бо пересічно вартости по \$6,000, а комірне на них не буде перевищати \$50 місячно. Проєкти будуть фінансовані або з приватних або з прилюдних фондів. Однак наперед будуть вибрані місцевости, де такі домн мають бути побудовані, а шойно тоді уряд полагодити справу першенства матеріалів для таких будівель.

Велес плянує поділ Німеччини на Держави

НЬО ЙОРК. — Бувший підсекретар стейту-Соммер Велес написав книжку, в якій виходить на світ із своїм поглядом на Німеччину. Він пропонує, щоб Німеччину поділити на три держави, а крім цього, щоб віддати Східно-Прусію Польщі. Книжка називається „Ди тайм фор дісґен“. Автор твердить, що Німеччина вже тепер пригтовляється до третьої світової війни і тому треба удареминити її плани наперед. Коли її розчленується на три частини, вона не буде мати відповідної сили, щоб загрозувати світові.

В результаті поділу має би бути такий: Південно-західні німецькі краї, в яких більшість населення є католицька, мали б створити свою „надренську“ державу. До неї ввійшли б краї: Баварія, Баден, Віртемберг, Гесен-Дармштад. Дві інші держави мали б переважаче протестантське населення, а це були б такі держави: Голштинія Гесія, Туринґія, Вестфалія, ГанOVER, Ольденбург і Гамбург; третя держава обіймала б Прусію, Мекленбург і Саксонію та інші поменші провінції, отже була б східно-німецька держава.

ВЕЛЕС ПРО ПРИЗНАННЯ ДЕ ГОЛА

НЬО ЙОРК. — В черговій спидкованій статті Соммер Велес обговорює політику Злучених Держав супроти французького генерала Де Гола і заявляє, що політика американського уряду у відношенні до французького народу була оперта на ясных засадах. Йшло про те, щоб не відлучити населення Франції вчасі переговорів з поодинокими провідниками її мати французький нарід на боці Аліантів з хвилею покінчення війни. Признання Де Гола як тимчасового французького уряду має теж засадичне значіння, а не таке, що уряд Де Гола є лише урядом фактичним, доки французький нарід не буде в спроможі вибрати свій конституційний уряд. Випарі з ним важке є питання маєтків, які має під своєю опікою уряд Злучених Держав. Ці маєтки будуть могли бути передані шойно постійному уряду Франції.

Водночас з появою статті Велеса наспіла з Вашингтону вісти, що американський уряд в порозумінні з урядом Англії пригтовляє свого роду „чистку“ уряду Де Гола, щоб генерал Айзенгавер міг легке порозуміватися з Де Голем.

Поляки все ще шукають згоди з Москвою

ЛОНДОН. — У той самий час, як всі приятели польського уряду на вигнання ведуть завзяту кампанію проти советського союзу, польський уряд на вигнання не перестав всіми способами добивався якогось порозуміння з советським урядом у Москві. Знагоди заняття Вільні армією польський премієр Міколайчик видав заяву, що він готовий кожної хвилі поїхати до Москви та поговорити „по серцю“ з Сталіном про непорозуміння між советським урядом і польським урядом у Лондоні. Поляки в Лондоні сподіваються, що з влячності за допомогу польського підпілля для червоної армії в її кампанії на територіях Польщі советський уряд покажетясь більше уступчивим для поляків.

З тою ціллю на оці польський уряд у Лондоні дає широкий розголос акціям польського підпілля проти німців. Не дивлячися на те все, однак, советський уряд Міколайчика до Москви ще не запросив, а советські круги у Лондоні дають до зрозуміння, що перешкодою в цьому є тоталітарна польська конституція та прихильність у польським уряді у Лондоні таких проти-советських осіб, як генерал Сосніковскі.

ГОРТИ ОБІЦЮЄ НЕ ВИКИДАТИ ЖИДІВ З МАДЯРЩИНИ

БЕРЛІН. — Адмірал Горти обіцяє Інтернаціональному Червоному Хрестові, що з Мадярщини вже не буде викидатися силою більше жидів та що Мадярщина дасть дозвіл на виїзд тих жидівських дітей, котрих чужі держави будуть готові прийняти.

Проти насильної депортації жидів з Мадярщини піднялися були сильні протести в Америці й Британії. Тепер у Британії йде пропаганда за те, аби британійський уряд заняв рішуче становище проти репресій на жидів у Мадярщині.

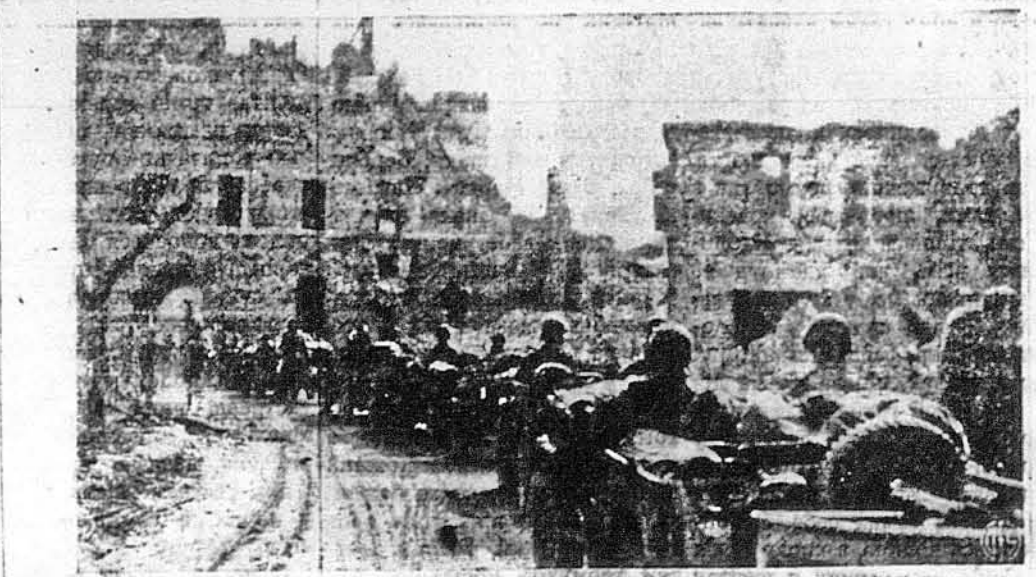
ТІТОВІ МІНІСТРИ ПРИЇЗДЯТЬ ДО ЛОНДОНУ

ЛОНДОН. — Сюди прибули з новим югославським урядом під премієром Шубашічом два міністри з групи маршала Тіта, котру ще недавно круги югославського короля називали шайкою бандитів і комуністів. По приїзді до Лондону нові міністри негайно склали присягу на руки короля Петра.

У британійським парламенті заявив британійський премієр Черчилль у відповідь на запит одного посла, що британійський уряд відкинув своїх звязкових від генерала Михайловича та що британійський уряд не задумує вже більше послати до того генерала своїх представників. Це означає, що британійський уряд зірвав зовсім звязки з генералом Михайловичем та удержує звязки тільки з групою маршала Тіта.

ФЛЬОТА БЄ ДРУГИЙ ДЕНЬ ПО ГВАМІ

ПЕРЛ ГАРБОР. — Через другий день американські літаки та воєнні кораблі били по японських позиціях на острові Гвамі. В бою брали участь боеві кораблі, кружляки й нищителі.

КРИЗЬ ЗАМКОВУ БРАМУ. — Довга ліній американських джипів, пер американської моторизованій кавалерії, проходить кризь браму в колісх гордім замку італійського міста Чістерні. Американці женуться за відступаючими німцями, котрі вживали замок як фортеці.

АЛІАНТИ ДОБУЛИ САН ЛЬО Й ПРОЛОМАЛИ ЛІНІЇ ЗА КАЕНОМ

НАГІВИЩА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Бритійські й канадійські війська другої аліантської армії в Нормандії проломалися кризь сильні німецькі оборонні лінії коло Каєну. Після цього 46 найкращих дивізій генерала Монтгомері почали точитися рівниною на схід від ріки Орну й на полудневий схід від міста Каєну, де розвинувся завзятий бій рухомих частин, який триває вже цілий день.

Офензива прибирає кольосальні розміри. Важну роль відграють у ній 2,000 аліантських літаків, які за чотири години скинули на німецькі лінії 7,000 сильних вибухових матеріалів і бомб. Ні один ворожий літак не піднявся зо землі, аби кинути визов аліантській гармаді.

На другому кінці аліантського інвазійного фронту в Нормандії американські війська вдерлися на стадо в місто Сан Льо й прогнали з нього німців зовсім. Вони теж обсадили місто Перієр з усіх боків так, що німці в ньому не зможуть держатися.

Коло Каєн аліантська артилерія зробила такий бараж по ворожих позиціях перед наступаючими аліантськими військами, що дим і порох закривали зовсім сонце.

РЕЙДИ ПО НАЦІСТИЧНИХ ПОЗИЦІЯХ В ЕВРОПІ.

ЛОНДОН. — Аліантська повітряна сила аррсла тепер до цього, що не дивлячися на операції кількох тисячів літаків над інвазійним фронтом, Аліанти могли ще вислати 1,200 інших літаків на бомбардування Пенемінде й Ціновіца на Балтику, де напідсти розвинули бази для літаючих бомб. Кількадесят німецьких літаків зострілено в час рейду британійських бомбовиків на Ціновіца й Лондон без-бомбовиків. Був це найсильніший напад цієї авіації на німців. Бомби де-фабрики в Фрідеріксгафені.

НАЦІСТИЧНИЙ КОМЕНТАТОР ПЕРЕДБАЧУЄ ВИРІШЕННЯ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ЗА 90 ДНІВ.

ЛОНДОН. — Націстичне радіове бюро в Берліні, подаючи вістку про офензиву генерала Монтгомері в Нормандії, заявляло, що війна на заході Європи переходить вирішальну фазу та що „вже до трьох місяців ми будемо знати, чи Аліанти виграла війну чи прогнали“.

Про війну на східному фронті той самий коментатор заявив, що це є війна на життя й смерть.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ДІЙШЛИ ДО АРНА.

РІМ. — Американські війська пятої аліантської армії дійшли вже до ріки Арна між Пізою й Фльоренцією. На східнім секторі італійського фронту аліантські війська вже добувають Анкону, важний італійський порт на Адриятіку. Польські війська, що воюють на тому кінці, можуть увійти до міста кожної хвилини.

ЧЕРВОНА АРМІЯ НАСТУПАЄ НА ЛЬВІВ.

ЛОНДОН. — Російська перша українська армія розвинула нову офензиву на 124 милі широкую фронті й пробилася вже на віддаль 20 миль від сильно німцями уфортифікованого Львова, а далі на північ дійшла до ріки Буга, де німці стояли постійно від 1939. року.

Московські комунікати подали вістку про цю нову офензиву вперше в вівторок. Сказано було в них, що червона армія пробилася кризь широко заложені зовнішні оборони під Львовом та посунулася на 50 кілометрів на 200 кілометрів широкую фронті. Підчас цієї офензивної червона армія заняла Горохів і Локачі на Волині, Радехів, Броди, Золочів, Буськ і Камінку, стацію Красне, в Львівщині. Червона армія заняла в тій околиці коло 600 місцевостей, між ними: Хобултів, Скоморохи, Тартаків, Сілець-Беньків, Стоянів, Холув, Полоничну, Волохи, Скваряву, Бортьків, Квяже, Перепільники, Ярославці, Кудинівці й Озірну, як також залізничні стації: Войницю, Хоростів, Хобултів, Горохів, Брани, Стоянів, Радехів, Павлів, Холув, Мерівку, Будки-Незнанівські, Камінку, Броди, Заблоси й Озірну.

В околиці Берестя червона армія посунулася в біловеській пущі на 18 кілометрів уперед.

НІМЦІ ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД РОСІЙСЬКОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ.

БЕРЛІН. — Німецькі радіові коментатори присвячують багато уваги загрозі Німеччині зо східного фронту, себто з боку Росії. Генерал Курт Дітмар, найзамітніший з тих коментаторів, постійно закликає німців не легковажити собі безпеці зо сходу й радить їм присвятити їй увагу й акцію. Радить їм не дати дуритися недосвідченим людям, мовляв, Німеччина зможе забезпечитися зо сходу тільки тоді, як вона напружить усі свої сили людей і матеріалів. Він потішав німців тим, що росіяни занадто розтягнули свої лінії.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЮ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрим оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідала.

За кожну зміну адресу платиться 10 центів.

В Канаді насканіть посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДИВИДЕНДА

У місячних звітах головного касієра Українського Народного Союзу за місяці травень і червень цього року члени можуть знайти між розходами виплати дивіденди старшим членам і молоді. Разом сегорічні дивіденди виносить 73 тисячі 565 доларів. Такі дивіденди платила наша організація своїм членам уже від літ, але ще ніколи не заплатила такої суми, як цього року. Наприклад в 1941 році заплачено дивіденд на суму 59,062 долари, в 1942 році на суму 64,169 доларів, а в 1943 році на 69,303 долари, в роки 1937-1940: \$173,522. Разом за 8 років У. Н. Союз заплатив своїм членам дивіденд на загальну суму 439,623 долари!

Яке значіння мають ці цифри? Передовсім виплачення дивіденди організації означає, що вона є наскрізь модерна організація, яка обчислює свої вкладки в науковий спосіб. Дивідендою організація звертає членам надвижку своїх фондів, коли таку надвижку виказує звіт з приходів і розходів організації. Дивіденда є доказом, що з одного боку організація має низькі розходи, а з другого боку організації видатки й адміністрацію, а з другого боку добрі приходи від інвестицій своїх грошей.

Рекорд Українського Народного Союзу в попередніх роках є доказом зростаючої фінансової сили організації. Його рекорд у цьому році заслугує на спеціальну увагу з огляду на те, що якраз у цьому році аскураційні організації поважно обнижили виплачувані ними дивіденди: видно в них з одного боку зросло біжуче аскураційні й адміністраційні видатки, а з другого зменшилися приходи від інвестицій. Все це він може завдячувати знаменитій господарці свого уряду.

Модерність нашої організації виявляє ще краще факт, що вона дає дивіденди не тільки старшим членам, але й дітям. Це доказ, що вона розбудовує прекрасну свій молодечий департамент, котрий теж опирається на наукові засади. Організація з розбудованим молодечим департаментом має не тільки минуле; вона має й будучиню.

Ці факти заслужують на увагу всіх членів нашої організації. Звернуть на них увагу члени, які бувало їм не знали, що для них у секретаря відділу є дивідендовий чек. Звернуть на них увагу передовсім всі ці ширі місцеві робітники, які працюють для зросту нашої організації. В цих цифрах про дивіденди вони певно найдуть могутній аргумент для приєднання нових членів. З такою новою зброєю в руці вони певно не найдуть великих труднощостей приєднати більше нової крові до Українського Народного Союзу, який не тільки точно сповняє кожне перебране на себе супроти членів зобов'язання, але й відає їм назад усяку надвижку приходів, оправдану низькою смертністю й добрими зисками з інвестицій.

СВІТ МАШИНИ

Коли скажете виробникові машин, що після війни робітнича плата буде вища, ніж передвоєнна, він засміється. Засміється, бо він знає, що після війни він матиме свою ділянку праці і виробництва. Він певний, що нові машини й такі, що шойно їх винайдуть, багато обнижать цілу продукцію, головню масової продукції, яка має загальний збут між населенням. Такими масовими продуктами вважається тепер навіть авто побіч здавна продаваних солодких напоїв.

Однак виробнича машина майбутности буде відмінна від теперішньої машини. Це буде наче машинове звіря, що сповняє не одну функцію, але кілька — можливо, що аж десятки — одну по другій. Отже це не буде машина "операційна", але так би мовити "процесова", бо вона буде переводити цілий процес творчости, від початку до кінця.

Є знавці, що вже тепер не таються з тим, що передвоєнні машини стануть перестарілими після війни. Передвоєнні машини будуть хіба простим знаряддям в порівнянні з післявоєнною машиною. Можливе, що це з їх боку перебільшене сподівання. На всякий випадок на два мільони машин, що тепер в ужитку, одна третина перетривала вже 14 літ у праці, отже вона мусить цешунти. Для виконання деяких родів праці остануться ще в ужитку 10-літні машини, але вони вже не зможуть витримати конкуренції з новими.

Приклад новітньої машини.

Підприємство Монарк Машин Тул Компані випустило в світ машину звану "шейп-мастер", тобто машину, що надає вигляд продуктиві. Цей "майстер вигляду" сповняє роботи, які давніше можна було виконати лише руками. Він вертить квадратну дірку (не круглу!) і виробляє квадратове заткало для неї. Кілька примірників такої машини вироблено вже перед війною, але вчасі війни дальший виріб застановлено, бо фабрики треба було жити на виріб лат. Одною з функцій згаданої машини є виробляти форми на бутельки для солодких напоїв. Давніше виробляло матриці для бутельок з твердого заліза і то виробляно їх рукою при помочи дуже твердого долота. Тепер форму робить машина, причому заощадує 75% коштів. А вже придумано, як робити моделі з пластику і при цій роботі заощадиться ще вищий відсоток коштів.

Воєнна потреба запрогала людський ум винайти машини,

що виробляють воєнні предмети з незвичайною точністю й шкоростю і про це вже нераз у нас згадувалося. Як приклад наведемо лише, що одна машина при виробі літаків, званіх ПІ-38, в підприємстві Лакгід Авіейшен Корпорейшен шкорошила час праці з 90 на 2 й пів години.

Інша машина усунула з праці вже не людину, а аж 17 інших машин, що одна по другій поступово переводила предмет виробу через 17 різних стадій, і кошта переведення цього процесу досягли висоти \$3.58. Тепер нова машина сповняє всі ці роботи за 22 центи! Ця переміна відбулася завдяки тому, що при нових машинах працюють електроніки, яких уживання розповсюдилося шойно вчасі війни. Електроніки уможливили вживання "електричного ока", що рахує обороти веретена, віськи або бігуна на шроті ("бол берингс") та вміє завважати одну сто-тисячну частину цяля дошки. Підприємство, що послуговується цією машиною, каже, що вона сама заощадує \$2,000 денно.

Зближається машинова революція.

Вирібники машинового знаряддя твердять, що вони ще не дійшли до революційних змін у виробі машин у воєнній часі. Дехто з них каже, що зміни відбуваються дуже повільно у виробі самої машини. Так на переведення незначної зміни в машині треба аж 4 місяці, а на переведення більшої зміни в плані виробу машини треба аж 10 місяців. Кругло рахують, що на створення цілком нового типу машини треба наперед 6 місяців часу на нарисування плану, других 6 місяців на випробування цих планів, а дальших 6 місяців на виріб машини, отже разом півтора року. Але виробники машин такі поспішають зі своїми приготуваннями. Одна фірма створила впродовж одного року дві лабораторії, одну, щоб випробувати метали на виріб машини, другу для випробування самої машини. Такесаме діється в інших підприємствах будови машини. Не зважаючи на воєнний час, вони по своїм силам приспівують плани продукції машин. З вибухом війни підприємці зрозуміли свою нагоду. Уже у війні можна завважати дива в виробі машин, а після війни зайдуть такі зміни, що машини з воєнного часу будуть виглядати перестарілими. Один рік після війни може принести такі ре-

Мусоліні й італійці

Від довшого вже часу не чути нічого про італійського диктатора Мусоліні. За останніми вістками з німецьких жерел, Мусоліні створив італійський уряд, фашистсько-національний, мав стрічу з Гітлером, і далі воює з Гітлером проти Аліантів. За останніми донесеннями з аліантських та нейтральних жерел, Мусоліні втратив усяку притягаючу силу для італійців і тому його зліквідували самі німці, тишком-нишком, "у клітці", повезли його в Німеччину. Чи сяк була справа, чи так, нема сумніву, що Мусоліні перестав грати якунебудь важну роль в подіях в Італії, на котрі ще не так давно він мав найважніший вплив. Через те на Мусоліні стали дивитися вже не як на теперішню людину, а як на людину минулого, а що тепер не пора на розгляд історичних осіб, то й про нього стали люди поволи зовсім забувати. Як пригадували собі його, то хіба при нагоді таких подій, як наприклад недавньої демонстрації аліантських військ на Венецькій площі в Римі, котрій правильно відбувалися різні фашистські паради, до яких так само правильно промовляв з балкона своєї урядової палати люблячий себе послухати Мусоліні.

Тепер витягає Мусоліні за загального забуття заграничний кореспондент "Нью Йорк Таймс" Герберт Л. Матюз, що під цю пору перебуває в Римі. Дістав Метюз саме в свої руки прецікавий документ, бо записки лікаря, котрий лікував Мусоліні в в'язниці, до котрої його посаджено на приказ короля Віктора Емануеля й маршала Бадолія в липні 1943 року. Прийшов лікар відвідати Мусоліні, бо він скаржився на боляки в шлунку. Казав лікарю, що це в 1923 році мав від того

першого кровоток у шлунку, котрий йому й вилічив один професор медицини. В 1929 році лікувався в друге, бо йому знову грозив кровоток. В червні 1943 році, перед його відїздом зо Сицилії, йому знову загрозив кровоток, від котрого він вирятувався тільки сильними окладами льодом. З того часу до візиту Мусоліні втратив 23 кілограми, а бо одну третину своєї ваги.

Підчас цієї візиту признався Мусоліні лікарю, що він усе був вегетаріанцем, себто їв тільки ростиїні страви. Це було дивне признання з боку чоловіка, що хотів, аби цільний сирим мясом, як вовк, котрий пропугував з уряду, що харчування молоком, овочами й цукром, дає людині вдачу корови, що харчування мясом надає людині сили, густої крові, ростить йому гострі клєваки й ще гостріші пазури.

Неменше цікаве було нарікання Мусоліні, що він не спить добре, а рівночасно з тим моральне проповідництво, геббі сказане собі, що людина не повинна дбати за свій фізичний стан, себто за своє тіло, але за свою моральну сторону. "Я хочу завести в практиці цю філософію, котру філософи називають примітивізмом" (філософія-простоти). — говорив чоловік, котрий у своїй діяльності якраз не поводився згідно з мораллю, а тільки згідно з владою.

Підчас другої візиту лікаря в Мусоліні, бувший диктатор тепер в'язень, представив себе за противника феудальних титулів. Говорив, що італійський король хотів зробити його принцом, або принаймні графом, але він відмовився. "Я сказав, що я маю намір остатись сином ковала". Це теж замітна заява збоку людини, що сама прибрала собі титул "дуче", котрий має в собі теж феудальний пошмак (щось як англійський титул "дюк").

Неменше цікавим був запит Мусоліні до лікаря, чи Рим спокійний. Виходило, що Мусоліні ще й тоді дурив себе, що хтось у Римі повстане в його обороні. Та лікар міг тільки сказати йому, що в Римі все спокійно.

Хто знає, чи ця думка про італійців не заставила Мусоліні говорити на другий день з лікарем про італійців як народ "італійський народ" говорив Мусоліні, "це люди, наскрізь поверховні під кожним зглядом, навіть в релігії. Вони вірують у святого, коли й тільки так довго, як святий сла-

хав їх молитов. Вони держаться засади: рука руку мие.

"Італійці вкриваються політурою, яка не має ніякої глибоки й не лише ніякого слїду. Період від 16. до 18. столїття, коли італійський народ не мав доступу до зброї, вплинув значно на (втворення) цієї їх відзначної ціхи. Вони є народ, що не дозрів і ще не обєднався".

"Папські держави, що були немовби зловимим боляком на тілі Італії", говорив далі Мусоліні, "мали відемний вплив на італійський народ. В 1929 році я хотів зіоловати (відділити від решти) цю неоплазую (новотвір). Навіть тепер, під претекстом бомбардування Риму, духовенство пробує посіяти зерна для відбудови своєї земської влади, яка могла би принести плоди за двацять-трицять літ від тепер".

"Італійська нація знаходиться в кризі, з котрої вона не може виздоровити. Інші воюючі держави знаходяться теж у кризі. Англія поспішається зроби ти мир. Злучені Держави невадого стануть перед суспільною кризою".

"Російський народ має добре вправлену армію, яку розвинули техніки з Європи й Білої Росії, котрі є пільотами, візниками повзів і артилеристами, а під ними є азїати, котрі становлять брутальні маси піхоти, яка живе інстинктивним боєним духом, бо багатьох з них це безпосередні потомки Тамерляна".

Розбалакавшись на такі широкі теми, Мусоліні потім звернув на особисті характеристики. Він розцінював Сталіна як великого соціолога й великого стратега. Зате про Леніна, котрого він знав особисто в Швейцарії, Мусоліні говорив як про романтиста, себто людину, яка поводить чутствами. Який доказ на це мав Мусоліні? Його зворушувала музика!...

У своїй передовиці про ці вискази Мусоліні, "Нью Йорк Таймс" немовби атакує, чому Мусоліні так відемно розцінював власний народ. Біда в тому, що Мусоліні мав одну хобру, про яку він не знав (як про хобру): хобру імперії. Він хотів створити велику італійську державу, в якій італійці малиб розказувати багатом народам, а італійському народові розказували би Мусоліні. Через те він і дивився на італійських селян, ремісників, купчиків, зо становища цієї своєї імперіяльної хобри.

З міру того, як він переконувався, що для італійців всі Мусолінівські сні про велику державу пустяки, в міру того Мусоліні набирав переконання про поверховність італійського народу. В міру цього він і став шукати для своїх імперіяльних мрій підпори десь інде. А деж інде, як не в побрагимі по недужи, в Гітлері? Отначе, чи вина в цьому італійського народу, що йому були мрії Мусоліні такі байдужі, як Мусолінієви були байдужі "поверховні" бажання італійського народу управляти своїми виноградом, оливки, направляти черевики, ловити рибу, їсти спокійно снагеті й запивати італійське вино, без помпи, без слави, без Еспанії, Тріполісу й Етіопії?

чи владики тут не вперше, й користається небаби якою повагою. До руки не підійшов. Духовний блиснув на нього шклями окулярів і зашептав щось Іванову. Виглядало, начеб генерал-адютант, командуючий військами округи і командуючий фронтом у одній особі повин функції звичайного адютанта до чорноризця... Іванов підійшов до Паволоцького й гостро запитав, що йому потрібно. Паволоцький відрапортував згідно артикулам:

(Дальше буде).

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені. В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ У двох частинах (Перший том трилогії "Огнем і Кровю" 15)

— Таким сплюхам завжди щастить — озвався старий вже надпоручник. — Спить, спить, а случайно попаде в бій і нагороди йдуть одна за одною. То Володимир з мечами, то Георгій... Особливо Георгій, цеж величезні привиди по сльзї. Я почав служити ще за Олександра Третього, служу 25 літ і лєди штаб-капітаном. За війну може ранги капітана дослужує. А цей, подивіться на нього, лєди чи тридцять літ має, молокосос, так сказати, а вже і тепер у ранзі від мене старший. Колиб війна чого доброго приде до нас корпусним командантом. Ненавиджу цих кіннотників, скрізь вони все перші. А наш брат, піхотинець, хоч би й здібний був, а посивіє і нещасливої сотні не дістане. Так

Нехай говорять, що хочуть. Не мені їх вчити, коли поза власними вигодами вони нічого не бачать. Навіть їх лише війна, котрою так радіють. Здавав далі сплячого і думав; не чув, що балакають пасажири. Споминалися вчорашні образи з сільського життя, прощання з родиною. Все здавалося йому таким давним, начеб роки вже минули від того часу. Недавню це він уявляв себе щасливою, вдоволеною життям людиною, коли взагалі на світі існує якась щастя. Був ково жєнїць, розмовляв з селянами, любувався краєвидами, тїшився дітьми. Клопотівся всім, але клопоти не спривчали йому журби, навпаки. Тепер сидить у душно-турбо" ніхто не вставиться, треба тягнути ляжку самому, пенсії не вистає на видатки, приходиться залозичитися у лихваря. Людина тільки й живе надїєю на війну. пенсія вишї, ну, й на підвищення по службі більше шансів є. Я за війну, лавове...

ну, чародійну силу, спосібне перевернути життя мільонів... Чомуж ті мільони не протестують? Вониж сила!... Військовик не повинен мати родини, — тяжко з нею розлучитися. Дружина всю ніч плакала. Правда, не розлучався з нею вже десять років близько але колєсь, як у Манджурїє відїздив, не побивалася так. Може тому, що не жилися ще добре у ті часи, або що... Рано, наверх здалася спокійною, тільки блїда була. Просила стеретись небезпеки, берегти себе... Бїдна Маруся! Чиж мені уникати небезпеки, вислати замість себе інших? Цеж ганебно... Найчесніше булоб заявити владу маючим, що відмовляюся воювати, та й усе. Хїба це допомоглоб? Замучилиб десь у казематі, а правді мучеників не потрібно. Певно, нікому не хотїлось вмирати, а коли приходиться? Кожний вмирає проти власного бажання, як і на світ приходять проти власної волї. Нашим життям кермують обставини. Англіїці кажуть, що обставини утворює людина. Більш чим бумівню. Нехай же англїїці оминуть війну. Хлопцєв обі-

цяв прислати німецьку каску, а шож Олі? Аге! Маруся блїда була... Думки ставали все більш беззв'язними, повільніше проносилися. З ними й заснув. Коли прокинувся, поїзд виступував по стрїлках, звільнюючи біг, — підходив до пасажирського кїївського двірця, присаджуваті почорнівші будови з ялинових кругляків. Старшини також куняли. Знадвору долїтав гомїн великого міста: дзвонили трамваї, цокали кінські копита по бруквах вулиць, переразливо верещали рознощї газет, дєсь здалеку, з подолу доносився мелодїйний дзвін. По перонї снували гурти людей, самих військовиків та городових, там і сям шїяряли хлопчакї, давнїками голосами пропонуючи кожному екстрєнї випуски "Кїївської Мислї" чи "Кїївлянина". Паволоцький наказав прїйхавшим з ним селянам ждати на нього у двірцї, а самий поїхав до штабу округи.

В штабі царлюо незвичайне оживлення. Сновичали адютантї, старшини чисельних полкїв кїївської залогї, не бракувало і цивїльних інтерє-

З Офісу Военних Інформацій у Вашингтоні

Шкільні діти купили на пів біліона стемпсів і бондів

Тринадцятилітній школяр, Доналд Бек, з МікЛін, Вірджінія, віддав президента Рузвельта, і в імені 30.000.000 школярів в Америці передав йому гарно виріблену плату, на котрій написано, що американські школярі купили за 510.000.000 доларів военных бондів. Речинець їхньої кампанії скінчився в червні 1944 року.

Принявши від школяра дарунок, президент сказав: „Пів біліона доларів, за які американські шкільні діти купили стемпси і бонди — це багато грошей. Я гордий з цього, а переданий мені ними дарунок перевезу до своєї бібліотеки в Гайд Парку”.

На гарно оздобленій плиті, що була колись частиною збитого нашими воюючими силами японського літака на Тихому океані, є напис:

„Президенти Френклінови Д. Рузвельтові, Головному Командантові наших Збройних Сил. Американські шкільні діти з гордістю передають Вам 13.500 літаків; 44.700 „джипів“ й іншої військової зброї, яку куплено за суму 510.000.000 доларів, що їх шкільні діти в Америці зложили в шкільному сезоні, що скінчився в червні 1944 року, купуючи военні бонди”.

Доналд признався, що перед виглошенням пригатованої наперед промови, він був дуже нервовий, але як тільки виглошував, то ні слова не забув і говорив сміло і відважно.

Здержуйтеся з подорожуванням.

Офіс Оборонної Транспортції звертається до громадянства з проською здержуватися з нековаче потрібними подорожжями, щоби цим не забирати місяця тим людям, котрі мусять подорожувати у военных справах.

Всі ті, що збиралися виїхати для розваги — повинні пошукати такої в своїй власній околиці. Цивільне населення особливо повинно здержуватися від непотрібного подорожжування вчас свят або під неділю, бо тоді власне є найбільший навал.

Офіс Оборонної Транспортції заявив, що коли цивільні будуть здержуватися від непотрібних подорожей, то цим причиняться до военных змагань. Уважайте, що тепер багато людей подорожують у военных справах і коли цивільні відбудуватимуть подорожі для розривки, то не буде вигоди ні одним, ні другим. Не забувайте, що вже повертають ранені воюва з фронту, то не робіть їм прикрости.

Ягнятина знов підлягатиме пайкуванню.

Бюро Контролі Цін заявляє, що для більше справедливого розподілу волонини і ягнятини серед споживачів, ці явсива підлягатимуть пайкуванню від трьох до десяти червоних поинтів на фунт. Ягнятина попередню не була пайкована. На волонину також буде піднесено два поинти на фунт.

Ця нова вартість пайкових поинтів триватиме чотири тижні — від другого липня до 29-го липня, 1944.

Інші роди мяса не будуть пайкуватися. Не підлягають пайкуванню також м'яси і риби котри консерви. БКЦ обявило, що тільки „стейк“, „чанс“, „роуст оф біф“ та ягнятина будуть пайкуватися.

Публічні харчівні підлягатимуть новим регуляціям.

Бюро Контролі Цін обявило, що всі публічні харчівні в Америці, і місця, в котрих продають напитки, підлягатимуть від 31. липня, 1944 року новим краєвим регуляціям.

Дотепер контролі цін в реставраціях була в руках регіональних і районних філій Бюра Контролі Цін, і не обіймала цілої Америки. Ціни були заморожені на основі тактике з 4-10 квітня, 1943 року. Нові регуляції публічних харчівень постановляють:

1. Всі публічні харчівні і місця, в котрих продають напитки, обовязково мусять висісти на виднім місці харчевий цінник з 4-10 квітня, 1943 року на яких 40 потрав, якщо вони такі продавали.
2. Ні одна публічна харчівня і місце, в яким продають напитки, не має права числити за горнятко чи філіжанку горячої кави більше як п'ять центів, вже з цукром і сметаною, хіба, що чисила за каву біль-

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РУХ

АМЕРИКАНСЬКІ ЧАСОПИСИ ПРО ЮВІЛЕІ В У. Н. СОЮЗІ

Американські часописи в Геркимері, Нью Йорк, і околиці подали були ширші звітлення про 35-літній ювілей „Запорозької Січі“, відділу Українського Народного Союзу в Геркимері. Найобширніше подав часопис „UTICA DAILY PRESS“ з 3 липня, котрий помістив теж подану ввизу світліну, що представляє момент з того свята, коли до нього промовив Роман Слободян, головний касієр Українського Народного Союзу. На світліні з лівої руки до правої: о. Йосиф Боднар, з Ютика; гр. Роман Слободян, о. Іван Ф. Шнурер, парох місцевої української православної церкви св. Марії, та Матвій Політило, секретар.

Courtesy, Utica Daily Press

Часопис писав:

UKRAINIAN SOCIETY MARKS ANNIVERSARY AT DINNER

HERKIMER. — More than 200 members of „Zaporozka Sitch“, local branch of the Ukrainian National Society, attended a dinner yesterday in Ukrainian Hall which climaxed the observance of its 50th anniversary.

The event also marked the 35th founders day of the local branch. Roman Slobodian, Jersey City, Ukrainian treasurer and the principle speaker, urged local members to follow the example set by the national society which, he said, now holds more than four million dollars worth of War Bonds.

He also stressed the importance of each person sticking to his job and doing everything possible to speed the production of war ma-

terial as the means bringing about early victory.

The Rev. John F. Shnurer, pastor of St. Mary's Ukrainian Orthodox Church, served as toastmaster. Seated at the speakers table were founders of the local branch, Alex Anhel, Michael Bundyk, Stephen Huzar and Max Sohanichyk; the Rev. Joseph Bodnar, Utica, former local pastor, and present officers, Kondrat Dowhaniak, president; Matthew Politylo, secretary, and Michael Konikiewicz, treasurer.

The event was opened at 11 a. m. with a Mass, celebrated by Father Shnurer. Father Bodnar pronounced the benediction at the close. Many out of town guests were present from Utica, Little Falls, Rome and other valley communities.

Геркимерський часопис „THE EVENING TELEGRAM“ з 29 червня писав:

UKRAINIAN UNIT PLANS TO MARK GOLDEN JUBILEE

The Golden Jubilee of the Ukrainian National Association and the 35th anniversary of its Herkimer branch, „Zaporozska Sitch“, will be observed here Sunday, Matthew Politylo, local secretary announced today.

The celebration will begin with Holy Mass, celebrated by the Rev. John F. Shnurer, pastor, at 11 a. m. at St. Mary's Ukrainian Orthodox church. Special prayers will be offered for members of the association. After the mass, „Panachyda“, a prayer for the souls of faithful departed members, will be conducted.

A dinner will follow at the Ukrainian National Home, King St., with women members of the society in charge. Speaker will be

Roman Slobodian, treasurer of the executive office in Jersey City, N. J. Many guests from Little Falls, Utica, Rome and other neighboring communities are expected.

The association was founded 50 years ago as the first Ukrainian fraternal and beneficial organization in the United States, starting without money in its treasury, but good faith and honest leadership. The main office was at the home of a priest in Shamokin, Pa., later being transferred to Jersey City.

It now has 43,093 members and a cash value of nearly ten million. Recent investment of \$40,000 in War Bonds brought to \$3,900,750 the total thus invested.

The local branch was the first organized Ukrainian group in Herkimer, receiving its charter in 1909. It now has 123 members.

Committee in charge of the celebration includes Kondrat Dowhaniak, president, Matthew Politylo, secretary, and Michael Konikiewicz, treasurer.

Ще одна боротьба між патріотами в краю й еміграцією

(За вістками „Over seas News Agency“).

Грецький прем'єр нападає на партизанів.

Грецький прем'єр Папандреу виголосив при кінці червня з Каїра радієву промову, в якій накинувся на грецьких партизанів за те, що вони саботажують грецький уряд. Прем'єр заявив, що мимо умови, яку зроблено в Бейруті між представниками партизан і лідерами політичних партій, Комітет Народного Визволення не хоче співпрацювати з урядом і саботує його на кожному кроці. Прем'єр сказав, що політичні партії згодилися дати партизанам п'ять міністерських тек, щоби більше як ліви мають в французьким чи італійським правительствах, але мимо того партизани чомусь не хочуть вступати до уряду. Вони маюють в Каїро своїх представників, але ці люди ще не мають дозволу від гольвонного комітету брати участь в нарадах кабінету. Далше Папандреу нарікав, що між партизанами находяться комуністи і це мабуть через них така біда.

Партизани відповідають.

Представник партизанів, Алексіс Волос, відповів на промову грецького прем'єра лютчокою, в якій писав, що Папандреу забагато розговорив-

ся і, що він не мав ніякої причини оскаржувати партизанів за саботаж грецького уряду, бо партизани цього не роблять. Волос каже, що представники партизанів в Каїро тому ще не вступили до грецького уряду, що ще не мають відповідей й інструкцій від Комітету Народного Визволення, хтось сам з них мавби бути міністром. Ми, пише Волос, є люди відповідальні за свої вчинки і не хочемо робити ніяких дурниць. Як прийдуть від комітету інструкції, що саме ми маєм робити, то партизани напевно вступлять до уряду. Я, писав Волос, говорив це пану прем'єру ввч мінут перед його радієвою промовою, але він замість здержатися з оскарженням партизанів, накинувся на них мокрим рядом — зовсім без причини. Якщо у визвольній боротьбі грецького народу дозволю від гольвонного комітету брати участь в нарадах кабінету. Далше Папандреу нарікав, що між партизанами находяться комуністи і це мабуть через них така біда.

Алексіс Волос є предсідником Політичного Комітету Народного Визволення і він представляє в Каїрі партизанський рух. Він сказав представникам закордонної преси, що коли грецький прем'єр не перестане виглошувати радієм підбу-

рюючих проти партизан промов, то це до нічого доброго не доведе. „Наші люди в горах кладуть свої голови за кращу долю грецького народу, а закордонні підлітки роздунюють народ і тимсамим помагують ворогам”.

Грецькі партизани критикують уряд.

В який тиждень пізніше представники грецьких партизанів в Каїро видали заяву, що грецький уряд утримує ще певну кількість концентраційних таборів, в котрих тримає багато людей, що повинні давно бути на волі. В таборах є люди, що боролися проти фашистів, але уряд чомусь вважає їх небезпечними і не хоче випустити їх на волю.

Представники партизанів кажуть, що прем'єр Папандреу також відказується від співпраці з найбільшою сьогодно в Греції групою ЕАМ і, що не хоче повідомити провідника правої групи партизанів генерала Зерваса, аби придержувався тих постанов, які були ухвалені на конференції в Лібані. Партизани також закидають грецькому урядові, що він переслідує провідників недавнього бунту в грецькій армії, котра конечно наважилася встановити в Греції королівську владу.

В заяві говориться, що грецькі партизани не є проти короля, але він повинен здержатися від повороту до Греції доти, поки його народ не заклаче. Коли народ захоче короля, то партизани не будуть мати нічого проти його повороту, але коли деякі міністри вже тепер твердять, що грецький народ не може жити без королівської влади, і хочуть, аби король вертав до краю зараз, як тільки війна скінчиться, то це вже забагато. Партизани стоять на те, аби по війні світ мусить бути трохи інакшим, як був перед нею і, що Греція також повинна триматися того, що по війні мусить бути поступ.

Прем'єр Папандреу дуже обурився на заяву представників грецьких партизанів. Він сказав, що партизани хочуть забагато влади і стремлять до того, аби по війні керували політичним життям в Греції. Він назвав їх комуністами і сказав, що він ніколи не пристане на те, щоби партизани впливали на грецьку політику, бо тоді в Греції буде не демократія, а диктатура. Прем'єр Папандреу не хоче завеликих реформ, бо на його думку суспільна переміна в житті грецького народу мусить переведитися дуже повільно і легально.

ЧОМУ ТО „РОСІЯ“ В АМЕРИЦІ, А НЕ УКРАЇНА?

Практичне значіння правдивої назви краю показується не раз на дрібничках, які на ділі мають основне значіння. Так от заговорив шйорський Геральд Трибун з 7. липня в передовиці „Росія в Злучених Державах, такими словами: „Спосіб, якими європейські міста й столиці порозкидані по території 48 стейтів, став уже віддавна інтересною студиєю для тих, що розкопують лінійську історію Злучених Держав і для тих, що слідять за поштовим довідником. Вибіраючи таку тему, Алберт Пері в останнім числі „Рашен Рівю“ подає інформації про „Російські імена для американських міст“. Від пана Пері довідуюмося, що в Злучених Державах є аж 8 міст під іменем Москва, Таксамо з гордістю пише Пері, що в нашому краю є 9 міст під назвою Одеса, положених на просторі від Норт Дакоти аж до Флориди. У стейті Норт Дакота він находит ім'я Києва, в стейті Індіана є Сибір, в Каліфорнії Севастополь. При розгляданню початків цих х-

Що писала „Свобода“ тому 30 років?

9. липня 1914

МОЖЕ ПРИЙТИ ДО ВІЙНИ МІЖ АВСТРІЄЮ І СЕРБІЄЮ.

Дотеперішнє слідство виказує, що вбивство престолонаслідника Франца Фердинанда й його жінки не було вчинком одного сербського заговорника, але було вислідом заговору, улянованого в Сербії, в яким брали участь десятки людей. Його приготовлено в сербській столиці, в місті Білгороді. Австрійський уряд вислав ноту до Білгороду, писану в гострім тоні, в якій домагається, щоби сербське правительство постаралося викрити й покарати спільників заговору. Тому, що сербські часописи заявляють вороже становище до австрійського жадання, заходить побоювання, що прийде до війни між Австро-Угорщиною й Сербією.

ВИБУХ У РОБІТНІ АНАРХІСТІВ.

У 7-поверховім будинку під ч. 1626 при вулиці Лексингтон у Нью Йорку наступив в суботу 4. липня вибух динаміту. Наслідки вибуху страшні. Три горішні поверхи дому цілком знищені. На сусіднім даху найдено часті людського тіла. На горішнім поверсі найдено тіла чотирьох убитих людей, між ними й Артура Картона, який вважався за визначного діяча й провідника робітничого руху в Нью Йорку. Крім цього найдено 7 важко ранених людей, які мешкали в горішних поверхах дому. Поліційне слідство виказало, що в цім домі находилася робітня бомб і неколкоких машин, яка належала до тайного товариства анархістів. Вийшло на яв, що анархісти приготовили напад на звісного американського мільонера Джана Ракефелера в Терітаві, у стейті Нью Йорку.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ШКІЛЬНИЙ КОНГРЕС.

З приводу столітніх роковин народни Тараса Шевченка майже всі українські установи заходилися щодо цього, щоби належно відсвяткувати цей рік. Крім маніфестацій пішли й наукові академії, а Українське Педагогічне Товариство у Львові піддало думку скликати перший Український Шкільний Конгрес, який має відбутися у Львові в перших днях листопаду 1914. Провідна Комісія Українського Народного Союзу просить усіх громадян надіслати матеріали на руки президиума д-ра В. Сіменовича, щоби комісія могла теж взяти участь в конгресі.

міст ледви можна доглянути їх походження від російських колоністів. Хоч пан Пері твердить, що місто Ст. Петербург на Флориді заложив колишній фішер царської воєнної, то тамошна торговельна палата твердить, що це місто заложив генерал Джан С. Вільямс. Був це найсильніший напад цей час вертати до Польщі.

При дій нагоді згадаємо, що в Норт Дакоті є місцевість і поштовий уряд Україна заложена таки українськими виселенцями, а теж і Київ, заложений українськими переселенцями, що прибули в Норт Дакоту з Канади. Отже, коли хто пише чи згадує про „Росія в Америці“ миг би з більшим оправданням згадати про „Україну в Америці“, колиб так Україна була незалежною державою. А так праця чи зусилля йдуть на чужий рахунок.

ПОЛЬСЬКІ ПРОФЕСОРИ ЗА РЕФОРМУ ВИЩИХ ШКІЛ

ЛОНДОН. (ОНА) — Делегація польських професорів відбула з президентом Рачкевичем конференцію на якій зроблено пропозиції реформи вищих шкіл в Польщі. Професори доводили, що в часі свого перебування в Англії вони переконалися, що шкільна система в цім краю є дуже добра і, що польки повинні дещо з неї прийняти. Повоєнна Польща буде дійсно демократичною державою, сказав оден з професорів, і тому повинна би дати своїм вищим школам автономію.

Привняий на конференції міністер освіти, Зигмунт Качинський, згодився з про-

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Я. **УВАГА!**

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

влаштовують

ЗЛУЧЕНІ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСТА РАЧЕСТЕР В НЕДІЛЮ, 23. ЛИПНЯ (JULY 23, 1944) В УКРАЇНСЬКІМ ПАРКУ (NORT GOODMAN)

Запрошуємо всіх українців і українок прийти на цей Великий Пікнік. Весь дохід призначений на поміч потерпілим у війні нашим рідним, в старім краю. Тому приходіть усі, а не пожалуйте, бо буде багато несподіванок, за що ручить

138-9 **Комітет Пікніку.**

10% SAVED NOW OR 100% TAKEN BY THE AXIS LATER!

BUY WAR BONDS

КУПУЙТЕ ВОЕННІ БОНДИ!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgon 4-0237—BRyant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущі робітники повинні мати посвідку, що вони є до розпорядженості. При перенесенні до менше суттєвих робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтєд Стейтс Емплоїмент Сервіс“. Критичні робітники потребують теж обох посвідок.

Дивні французькі звичаї

Що край — то звичай, каже приповідка. І справді — коли порівнюємо звичаї народів, що живуть навіть у сусідстві, то стверджуємо стільки різниць і парадоксів, що з дива не можемо вийти: як це так, що два культурні народи, що живуть люди на тій самій землі, так основно різняться між собою. Ось напр. кілька звичаїв французьких, що викликають здивування в інших європейців.

Гостинність. Ось хочби відоме в нас право гостинності. Запросити когось до себе, до своєї родини, на обід чи на якесь свято, рід у нас буденна. Втім випадку не робимо ніяких різниць між своїми земляками й чужинцями. Не те у Франції. Пересічний француз, бажаючи виявити чужоземцеві свою приязнь, запросить його дуже радо до свого бюро і виявить йому цілу свою ввічливість і чемність. Дуже радо запросить його теж на обід до ресторану — але, борони Боже, не запросить його до свого дому. Треба вже виняткового випадку, щоб запросити його до дому на обід і представити своїй дружині. Домашнє вогнище пересічного французького мішуха це таке „святая святых“, що вступ там мають тільки своєї і найближче оточення.

Це відокремлення домашнього вогнища доходить до таких меж, що навіть своєї не складають собі візит без спеціального запрошення. Якщо ж у тебе хтось успів здобути собі довіру родини й стати близьким знайомим, пані дому прийме його, не вжучись — у ніжамі.

Засад чемності. Одною з головних засад чемності французів це відповідати на всі листи. Ніодня лист не може залишитися без відповіді. Правдивий француз potwierдить теж завжди відбір кожної посланки. Чужинці знають дуже добре, як трудно по французьки закінчити лист. Французькі формули чемностей іноді довші, як сам зміст листу.

Дуже цікаве відношення французів до жінок. Як відомо Франція це одинокий край в культурній Європі, де жінки не мають виборчого права. Але інде інде — культ жінки в мистецтві, в літературі і т. д. не більший, як у Франції. Тільки ж — хто хотів би бачити цей „культ“ теж у приватній житті — грубо помилився би. Мужчини з засади не уступають жінкам місця в підземній залізничці, чи в босі. Втім роблять тільки щодо старих жінок, з якими поведатся таксамо, як зі старшими мужчинами. У каварні — мужчини ніколи не встають з місця, коли підходить до столу жінка, хіба що це конче, щоб зробити їй місце при столі. Якщо хтось підходить до столу, при котрім сидить ціле товариство, й бажає розмови,

мацента“ (аптекарі): 10 (та 3 практиканти), в рубриці „лікарі“ 6 осіб, адвокати 9. У рубриці „журналісти“ подано тільки два імена, і то людей, що працюють в англійській пресі; в іншому місці подано імена 8 українських газетних видавців, отже імена їх журналістів, що в тих газетах працюють пропущено, гейби журналістами були тільки ті, що працюють в англійських газетах.

На загал книжечка, що має 92 сторони й продається по 50 центів у звичайній, по 1 доларови в кращій окладці, є цікавим документом з багатьох зглядів. Помітити можна, що друкарських помилок у ній майже нема, що надуває догад, що й під іншими зглядами вона видана дбайливо.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ
ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.
Поминки по бл. п. Іванови Орлик.

В неділю 25. червня 1944, пані Тая Орлик справляла поминки по своїм мужу, бл. п. Іванови Орликові, який помер перед роком. На що оказию прислала майже всю українську колонію в Лос Анджелес і околиці. Пані Орлик сама живе на хуторі, який збудував її померший муж біля Могавської пустині, яких 125 миль на північний схід від Лос Анджелеса, коло грі Світога Гавриїла, 4.800 стін понад поверхнею моря, в околиці Врайтвуд, повіту Сан Бернардіно, при дорозі 138. Помимо далекої дороги і браку газоліни зіхалось около 25 родин.

Перед обідом гості відвідали на пустині деякі місця, до яких небіжчик часто ходив на проходы. Всі несли великі тички, щоб відганяти змії та інші звірята на пустині, однак на цастя ані змія не показалась і дехто вертав навіть розчарований.

В годині другій всі засіли до столів, заставлених різномодними стравами, печивами і напійками. Пані Орлик привитала гостей кількома річечками і ширими словами. І з сльезами в очах згадала свого улюбленого мужа і примірно українського громадянина. Далше пані Орлик підкреслила, що як би не Орлик, вона взагалі не була б ні українкою. Вона приїхала до Америки молодою дівчиною, чисто зросійщеною. Стрінула Орлика 2. лютого 1921, в Сан Франціско, на українській збірній, куди була вислана Росій-

ським Клубом, щоб розслідувати, „що роблять „контр-революційні банди“. Вислухавши в той час палкої промови Орлика про Україну, вона почувала зміну в своїй душі і перейшла до української громади. Нині активнішої громадянки, як пані Орлик, серед української імміграції годі знайти.

По обіді почались промови на різні теми, як звичайно між українцями буває на подібних зібраннях. Я певний, що це перший раз на Могавську пустиню посипалось так багато інформації про українську історію, політику, її кривди й гумор.

Говорили: о. Роман Качмарський, артист Василь Емець, Никола Новак, Роман Гонсет, О. Е. Малицький, Теодор Ногош, Ілля Вавричук і пані Орлик.

На заклик гр. Гонсета, щоби присутні вшанували память Івана Орлика жертвою на якусь добру ціль, яку збере пані Орлик, пані Орлик підкреслила, що як би її муж жив, його найголовнішим бажанням було би поперти акцію Конгресового Комітету. На ту ціль зложили: По 10 доларів: пані Орлик, панство Гонсети, пані Малицька; по 5 доларів: панство В. Мартинюві; і актор Михайло Маурукі; по 3 долари: панство Новаки, Малицькі, Дмитрієві, а по 2 дол.: о. Качмарський, гр. Вавричук, Веворський, Поглод, Волка і Теодор Орлик; по 1 доларови: пп. Емець і Ногош. Разом 63 долари, які переслали до каси К. К.

Вже сонце ховалось далеко за гори, а шумний, швидкий вітер гудів по пустині, як гості прощались з панєю Орлик. Каравана рушила в дорогу до мів. Тихість розлогої пустині нагадувала степи України. Понесли пісні з автомобілів, а в брамі на вході до хутора стояла жіноча постать з піднесеною рукою вгору. Прощайте, пані Орлик! Вас і Вашого мужа українська колонія в Каліфорнії ніколи не забуде!

О. Е. Малицький.

КМІГУПТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Шірокі збори Тов. Запорозька Сп. пів. 342, відбулися в неділю, 23. липня, в годині 2-їй пополудні в галі першої. Всі як один члени мають вийти на означений час — І. Савчук, предс.; А. Скопичев, кас.; І. М., секретар.

МІЛІВІЛ, Н. ДЖ. — Шірокі збори Тов. Ст. Мельничука, пів. 331, відбулися в неділю, 23. липня, в годині 2-їй пополудні. Присмо всіх членів і членів приїти на ці збори, боє більше спрат до розлогдення. Буде звіт за перший вістрік, а також виплатення дивіденди. — М. Ключка, предс.; А. Матолан, кас.; А. Романюк, секр.

ПОЛЯКИ НЕ БУДУТЬ РЕОРГАНІЗУВАТИ УРЯД.

ЛОНДОН, (ОНА) — Офіційний орган польських патріотів в Москві, „Вольна Польска“ написав, що якби Миколайчик перереорганізував польський уряд на правдиво демократичний, то такий уряд може мігби домовитися з Советами. На цю вістку лондонські поляки заявили, що вони не видять причини переорганізувати свій уряд, бо в ній є репрезентовані всі партії і він є демократичний.

Знає своїх

Студент хоче винаймати кімнату. — А чи ви маєте на кого поклакатися, де ви раніше мешкали... бо тепер, знаєте, такі часи — каже господиня. — О прошу пані... Даю вам слово чести, що коли я переносився з останнього мешкання, то моя попередня господаря плакала.

— Щодо мене, то я плакати не буду. Я вимагаю від своїх локаторів щоб платили комірне згори.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гості й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подякового свідчення. Гемороїди й желчки лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697.
Офісні години: день від 10 до 7:30, ЖІНКА-ДОКТОР ЛЮ ОБСЛУГІ, X & Флороскоп. — Екзамінації \$2.00

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
ІЛИЩЕ
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зріджає погребам по \$150
пінні так низький як
ОБСЛУГА НАКРАЩА.
JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
— НА —
ФІЛДЕЛЬФІО
Й ОКОЛИЦЮ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ВЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в БРОКХ, БРОКЛІН, НЬЮ-Йорк І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel: MElrose 5-6577

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Лістануть харч і уніформи Шнай час або частину

ПОМІВАЧІ ДИШВАШЕРЗ, ПАТВАШЕРЗ ПОРТЕРІ на день і ніч
Мусять говорити по англійськи
Бонус — платні вакансії
Постійна позиція

Робітники в критичних заняттях мають принести звіднення

SCHRAFFT'S
ГОЛОСИТЬСЯ ЦІЛИЙ ДЕНЬ
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

АБО ГОЛОСИТЬСЯ 5—8 ГОД. ВЕЧІР
1381 BROADWAY (Nr 38 St.) N. Y.

ДОМОВОГО РОБІТНИКА ДОБРА ПЛАТНЯ
Голоситесь у пані Hurst
HOTEL GRAMERCY PARK
Lexington Ave. & 21st St., N. Y. C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід не потрібний
ЯК **ПОРТЕРІВ**

РОБІТНИКІВ ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІПНА РОБОТА
Робітники з важкої воєнної роботи мусять мати доказ звіднення.

FEDERAL

TELEPHONE & RADIO CORP.
691 BROAD ST., NEWARK, N. J.

Помічник до пекін газу
Робоче 18 і вище 45 год до портрєської роботи в офісним будинку. 5 днів—40 годин тижнево. Година від 6 вечір до 2 по нічці. Платня \$30.15. Постійна праця. Голоситесь до суріндента.

WARNER BROS PICTURES
321 West 44th St. New York City

ЕЛЕВЕТОР ОПЕРАТОРІВ
в віці понад 40 літ, офісний будинок. 40 годин тижнево, платня \$12.21. Сталя робота. Голоситесь у суріндента.

WARNER BROS PICTURES
321 West 44th St. New York City

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

МУЖЧИН—ЖІНОК ШИЛОДЕННА АБО ЧАСОВА РОБОТА
4 ДО 7 ГОДИН ДЕННО
ДОБРА ПЛАТНЯ СТАЛА ПРАЦЯ
ДО ЗВІЯВАННОГО ЧИЩЕННЯ В ОФІСНИХ БУДИНКАХ І ГОТЕЛЯХ В МЕНІЕТИ І БРУКЛІНІ.
ВЕЧОРАМИ АБО НОЧАМИ
Голоситесь денно до
NATIONAL CLEANING CO.
9 W. 29th St., near 5th Ave. New York City

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТА І ЖІНКИ НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Шнай час або частину

ПІКАРІ
РОБІТНИКИ В ПЕНТРІ В РОБОТІ ПРИ САЛАТАХ ПРИ СЕНДВІЧАХ ПРИ ПАРОВІМ СТОЛІ ПОМІВАЧІН
КУХАРКИ
ДЛЯ ПРИЛАДЖЕННЯ ДЕСЕРУ
ДЛЯ РОБОТИ В ПРАЛЬНІ

Мусять говорити по англійськи
Лістануть харч і уніформи
Бонус — платні вакансії
Постійна робота
Нагода для авансу
Робітники в критичних заняттях мають принести звіднення

SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.
Або голоситесь 5—8 вечіром
1381 Broadway (Nr 38th St.), N. Y.

ЖІНОК ДО ЧИЩЕННЯ
Добра платня,
добрі робітничі умовини
Голоситесь у Miss Hurst
HOTEL GRAMERCY PARK
Lexington Ave. & 21st St., N. Y.

КМІГУПТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЖІНКИ КІЛЬКА-ГОДИННА ПРАЦЯ
РОБІТНИЦІ В ПЕНТРІ РОБІТНИЦІ В КУХНІ

11 рано до 3 попол.
5 попол. до 9 вечітер
5 днів

SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

КУХАРОК

Жінок зай. ересованих в кухаркєстві
3 домашнім або рестораниним досвідом

Добра платня—скора відплата
Гарний вибік в добрій роботі

Треба знати читати
І писати по англійськи

SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

ЧЕМБЕРМЕЙДС

ДОБРА ПЛАТНЯ
Голоситесь у пані Hurst
HOTEL GRAMERCY PARK
Lexington Ave. & 21st St., N. Y. C.

ЖІНОК

До чищення офісів—5 днів 30 тодин тижнево. Година від 6 вечітер до піночці. Платня \$18.40. Постійна робота. Голоситесь у суріндента.
WARNER BROS PICTURES
321 West 44th St. New York City

Посада для Досвідченої Кухарки
в домашній роботі. \$150 міс. прєкрасна кімната над морем. Виматаємо реком. Mr. Rose 303 7 Ave NYC

ПОЛЬСЬКІ ОФІЦЕРИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ПОВОРТУ ДОДОМУ.

ЛОНДОН, (ОНА) — Польські офіцери і летуни, які служили в польській армії в Англії вже приготавлиються до повороту до Польщі. Вони є тої думки, що як Червона Армія виводить Польщу з німецького ярма, то Совети таки погодяться з польським урядом в Лондоні і військові люди негайно повернуть додому. Тому в Англії ведуться курси польської мови, історії, літератури і домашнього господарства для англійських жінок польських офіцерів. Такі курси існують в кождім осередку, де є велика кількість польського війська. Англійки чинно вчать польської історії, студіюють красне письменство і вивчають польську політику.

Визначні польські профєсори викладають англійкам, що польська демократія є далеко старша від англійської, і приготавлиють жінок польських офіцерів до суспільної праці в будучій польській державі.

Коли саме наступить поворот офіцерів з Англії до краю, ніхто напевно не знає, але офіцери певні того, що як тільки польський уряд договориться до Советами, то військові люди негайно вернуть ся домів.

TYGO WAS OBLIVIOUS TO ALL THE COMOTION. HE HAD BUT ONE AIM -- TO KILL TARZAN.

RELUKTANTLY THE APE-MAN DREW HIS KNIFE. HE MUST USE IT TO SAVE HIMSELF FROM THE BEAST.

HE SLASHED TYGO'S ARM. THE GORILLA LOOSENED HIS HOLD. TARZAN BROKE FREE....

... ONLY TO FALL INTO THE HANDS OF A SQUAD OF ASKARIS.

ТАРЗАН, ч. 1007. Бранцем.

Тайго не думав про метушню довкола нього, він думав тільки, як убити Тарзана.

Нерадо виявив Тарзан свого ножа. Він мусів його вжити, аби звільнитися від малпи.

Він пробив руку Тайга, і цей пустив Тарзана...

але Тарзана негайно схопила ціла громада аскарів.